

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2019. gada 29. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Autortiesības un blakustiesības – Direktīva 2001/29/EK – Informācijas sabiedrība – Dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošana – Semplošana (*sampling*) – 2. panta c) punkts – Fonogrammu producenti – Reproducēšanas tiesības – “Daļēja” reproducēšana – 5. panta 2. un 3. punkts – Izņēmumi un ierobežojumi – Tvērums – 5. panta 3. punkta d) apakšpunkts – Citāti – Direktīva 2006/115/EK – 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Izplatīšanas tiesības – Pamattiesības – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 13. pants – Humanitāro zinātņu brīvība

Lietā C-476/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kuru *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 1. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 4. augustā, tiesvedībā

Pelham GmbH,

Moses Pelham,

Martin Haas

pret

Ralf Hütter,

Florian Schneider-Esleben,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], M. Vilars [*M. Vilaras*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: R. Šereša [*R. Šereš*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 3. jūlija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Pelham GmbH*, kā arī *M. Pelham* un *M. Haas* vārdā – *A. Walter, Rechtsanwalt*,
- *R. Hütter* un *F. Schneider-Esleben* vārdā – *U. Hundt-Neumann*, kā arī *H. Lindhorst, Rechtsanwälte*,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze, M. Hellmann* un *J. Techert*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *D. Segoin*, kā arī *E. Armoët*, pārstāvji,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *Z. Lavery*, kā arī *D. Robertson*, pārstāvji, kuriem palīdz *N. Saunders, barrister*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *T. Scharf*, kā arī *J. Samnadda*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 12. decembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 2. panta c) punktu un 5. panta 3. punkta d) apakšpunktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā (OV 2006, L 376, 28. lpp.) 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 10. panta 2. punkta pirmo daļu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp sabiedrību *Pelham* (turpmāk tekstā – “sabiedrība *Pelham*”), kā arī *M. Pelham* un *M. Haas* (turpmāk tekstā kopā – “*Pelham*”), no vienas puses, un *R. Hütter* un *F. Schneider-Esleben* (turpmāk tekstā – “*R. Hütter u.c.*”), no otras puses, saistībā ar faktu, ka, ierakstot *M. Pelham* un *M. Haas* komponētu un sabiedrības *Pelham* producētu skaņdarbu “Nur mir”, ir tikusi izmantota aptuveni divas sekundes ilga ritma secība, kas paņemta no mūzikas grupas *Kraftwerk*, kuras sastāvā ir *R. Hütter u.c.*, fonogrammas.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

- 3 Ženēvā 1971. gada 29. oktobrī parakstītās Konvencijas par fonogrammu producentu aizsardzību pret neatļautu viņu fonogrammu pavairošanu (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”) 1. pants ir formulēts šādi:

“Šīs konvencijas izpratnē:

- a) “fonogramma” ir izpildījuma skaņu vai citu skaņu ekskluzīvi aurāla fiksācija (ieraksts, kas uztverams vienīgi ar dzirdi);
- b) “fonogrammas producenti” ir fiziska vai juridiska persona, kura pirmā fiksē izpildījuma skaņas vai citas skaņas fonogrammā;

- c) “kopija” ir skaņu nesējs, kas satur no fonogrammas tieši vai netieši ierakstītas visas skaņas vai nozīmīgu to daļu;
 - d) “publiska izplatīšana” ir jebkura darbība, kuras rezultātā kopija tieši vai netieši tiek piedāvāta publikai vai jebkurai tās daļai.”
- 4 Šīs konvencijas 2. pantā ir noteikts:

“Katra dalībvalsts apņemas aizsargāt fonogrammu producentu – citu dalībvalstu pilsoņu intereses pret fonogrammu kopiju izgatavošanu bez producenta atļaujas un šādu kopiju ieviešanu, ja izgatavošanas vai ieviešanas nolūks ir publiska izplatīšana, kā arī pret šo fonogrammu [kopiju] publisku izplatīšanu.”

Savienības tiesības

Direktīva 2001/29

- 5 Direktīvas 2001/29 3., 4., 6., 7., 9., 10., 31. un 32. apsvērumā ir paredzēts:

“(3) Ierosinātā saskaņošana palīdzēs īstenot iekšējā tirgus četras pamatbrīvības, un tā ir saistīta ar tiesību un jo sevišķi īpašuma, tajā skaitā intelektuālā īpašuma tiesību pamatprincipu un izpausmes brīvības, kā arī sabiedrības interešu ievērošanu.

(4) Nodrošinot lielāku juridisko noteiktību un intelektuālā īpašuma labāku aizsardzību, autortiesību un blakustiesību saskaņots tiesiskais regulējums veicinās būtisku ieguldījumu jaunradē un jauninājumos, tostarp tiklu infrastruktūrā, kas savukārt veicinās Eiropas rūpniecības izaugsmi un konkurētspējas palielināšanos gan satura un informācijas tehnoloģijas jomā, gan arī daudzās ražošanas nozarēs un kultūrā vispār. Tas aizsargās nodarbinātību un veicinās jaunu darba vietu rašanos.

[..]

(6) Ja neveic saskaņošanu Kopienas līmenī, attiecīgo valstu likumdošanas procesā, kas daudzās dalībvalstīs jau ir uzsākts, reaģējot uz tehnoloģiju jauninājumiem, var paredzēt ievērojami atšķirīgu aizsardzību un līdz ar to – ierobežojumus to pakalpojumu un produktu brīvai aprītei, kuri ietver intelektuālo īpašumu vai kuru pamatā ir intelektuālais īpašums; tas novedīs pie iekšējā tirgus jaunas sašķeltības un tiesiskās neatbilstības. Minēto juridisko atšķirību un nenoteiktības ietekme palielināsies līdz ar informācijas sabiedrības tālāku attīstību, kur jau ir ievērojami pieaugusi intelektuālā īpašuma pārrobežu izmantošana. Šī attīstība paplašinās, un tai vajadzētu paplašināties. Būtiskas juridiskās atšķirības un nenoteiktība aizsardzībā var kavēt to jauno produktu ražošanas un pakalpojumu sniegšanas paplašināšanu, uz kuriem attiecas autortiesības un blakustiesības.

(7) Tāpēc arī ir jāpielāgo un jāpapildina autortiesību un blakustiesību aizsardzības tiesiskais regulējums Kopienā, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu iekšējā tirgus vienmērīgu darbību. Šajā sakarā būtu jāpielāgo tie attiecīgo valstu autortiesību un blakustiesību noteikumi, kas dalībvalstīs ievērojami atšķiras vai kas rada juridisku nenoteiktību, kavējot iekšējā tirgus vienmērīgu darbību un informācijas sabiedrības pienācīgu attīstību Eiropā, un būtu jāizvairās no attiecīgo valstu neatbilstīgas reakcijas uz tehnoloģiju attīstību, savukārt atšķirības, kas neatstāj negatīvu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību, nevajadzētu novērst vai nepieļaut.

[..]

- (9) Autortiesību un blakustiesību saskaņošanas pamatā jābūt augstam aizsardzības līmenim, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. [..]
- (10) Lai autori vai izpildītāji varētu turpināt savu radošo un māksliniecisko darbību, viņiem jāsaņem atbilstīga atlīdzība par viņu darbu izmantošanu, bet producentiem tā jāsaņem, lai varētu finansēt šo darbību. Lai izgatavotu produktus, piemēram, skaņu ierakstus, filmas vai multimediju produktus, un sniegtu pakalpojumus, piemēram, pakalpojumus “pēc pieprasījuma”, vajadzīgi ievērojami ieguldījumi. Lai garantētu minētās atlīdzības pieejamību un nodrošinātu iespēju iegūt labu atdevi no ieguldījumiem, vajadzīga intelektuālā īpašuma tiesību pienācīga aizsardzība.

[..]

- (31) Jāsaglabā taisnīgs līdzsvars starp dažādu kategoriju tiesību subjektu tiesībām un interesēm un dažādu kategoriju tiesību subjektu un aizsargātu tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm. Jāpārvērtē esošie dalībvalstu noteiktie izņēmumi un ierobežojumi, ņemot vērā jauno elektronisko vidi. [..] Lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu, minētie izņēmumi un ierobežojumi būtu jānosaka saskaņotāk. To saskaņošanas pakāpei būtu jābalstās uz ietekmi, kādu tie atstāj uz iekšējā tirgus vienmērīgu funkcionēšanu.
- (32) Šī direktīva paredz izsmelšu izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījumu attiecībā uz reproducēšanas tiesībām un tiesībām uz izziņošanu. Daži izņēmumi vai ierobežojumi vajadzības gadījumā attiecas tikai uz reproducēšanas tiesībām. Minētajā uzskaitījumā ņemtas vērā dalībvalstu atšķirīgās tiesību tradīcijas, vienlaikus tiecieties nodrošināt funkcionējošu iekšējo tirgu. Dalībvalstīm būtu saskanīgāk jāpiemēro minētie izņēmumi un ierobežojumi, ko novērtēs, nākotnē pārskatot īstenojamās tiesību aktus.”

- 6 Direktīvas 2001/29 2. pantā “Reproducēšanas tiesības” ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

[..]

- c) skaņu ierakstu [fonogrammu] producentiem – attiecībā uz viņu ierakstītajiem skaņu ierakstiem [ierakstītajām fonogrammām];

[..].”

- 7 Šīs direktīvas 5. pantā ir paredzēti tās 2.–4. pantā noteikto tiesību izņēmumi un ierobežojumi. Šī panta 3. un 5. punktā ir noteikts:

“3. Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. un 3. pantā paredzētajām tiesībām šādos gadījumos:

[..]

- d) citātiem, piemēram, kritikas vai apskata nolūkā, ar noteikumu, ka tie attiecas uz darbu vai citu tiesību objektu, kas jau ir likumīgi publiskots, ka ir norādīts avots, tajā skaitā autors, ja vien to nav neiespējami izdarīt, un ka to izmantošana notiek saskaņā ar godprātīgu praksi, un ciktāl tas vajadzīgs attiecīgajam mērķim;

[..]

5. Ši panta 1., 2., 3. un 4. punktā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā ar darba vai cita tiesību objekta parasto izmantošanu un nepamatoti neskar tiesību subjekta likumīgās intereses.”

Direktīva 2006/115

8 Direktīvas 2006/115 2., 5. un 7. apsvērumā ir paredzēts:

“(2) Ar autortiesībām aizsargātu darbu un blakustiesību aizsargātu objektu noma un patapināšana kļūst arvien nozīmīgāka, jo īpaši attiecībā uz autoriem, izpildītājiem un filmu un fonogrammu producentiem. Pirātisma draudi vēršas plašumā.

[..]

(5) Autoru un izpildītāju mākslinieciskā jaunrade prasa atbilstīgus ienākumus kā pamatu turpmākai mākslinieciskai jaunradei, un ieguldījumi, izgatavojot fonogrammas un uzņemot filmas, ir īpaši lieli un riskanti. Efektīvi nodrošināt šos ienākumus un atlīdzināt šos ieguldījumus var vienīgi ar attiecīgo tiesību subjektu piemērotu juridisku aizsardzību.

[..]

(7) Dalībvalstu tiesību akti būtu jātuvina tādā veidā, lai neradītu pretrunas ar starptautiskām konvencijām, uz kurām balstās daudzu dalībvalstu autortiesību un blakustiesību tiesību akti.”

9 Šīs direktīvas 1. panta “Saskaņošanas priekšmets” 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem dalībvalstis, ievērojot 6. pantu, paredz tiesības atļaut vai aizliegt nomāt un patapināt ar autortiesībām aizsargātu darbu oriģinālus un kopijas, kā arī citus objektus, kas minēti 3. panta 1. punktā.”

10 Šīs pašas direktīvas 9. panta “Izplatīšanas tiesības” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības padarīt pieejamus sabiedrībai, pārdodot vai citādā veidā, objektus, kas norādīti a) līdz d) apakšpunktā, ietverot kopijas, turpmāk tekstā – “izplatīšanas tiesības”:

[..]

b) fonogrammu producenti, attiecībā uz viņu producētajām fonogrammām;

[..].”

11 Direktīvas 2006/115 10. panta 2. punkta pirmā daļa ir formulēta šādi:

“[...] visas dalībvalstis var paredzēt tādus pašus ierobežojumus attiecībā uz izpildītāju, fonogrammu producentu, raidorganizāciju un filmu pirmo fiksāciju producentu aizsardzību, ko tās paredz sakarā ar literāru darbu un mākslas darbu autortiesību aizsardzību.”

Vācijas tiesības

- 12 1965. gada 9. septembra *Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz* (Likums par autortiesībām un blakustiesībām) (*BGBL.* 1965 I, 1273. lpp.; turpmāk tekstā – “*UrhG*”) 24. pantā ir noteikts:

“1. Neatkarīgs darbs, kas radīts, brīvi izmantojot citas personas darbu, var tikt publicēts un izmantots bez izmantotā darba autora atļaujas.

2. 1. punktu nepiemēro attiecībā uz skaņdarba izmantošanu, ar kuru no darba atpazīstami tiek iegūta melodija, lai būtu pamatā jaunam darbam.”

- 13 *UrhG* 85. panta 1. punkta, ar kuru transponēti Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts un Direktīvas 2006/115 9. pants, pirmajā teikumā minētajos pirmajā un otrajā gadījumā ir paredzēts, ka fonogrammas producentam ir ekskluzīvas tiesības uz fonogrammas reproducēšanu un izplatīšanu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 *R. Hütter* u.c. ir mūzikas grupas *Kraftwerk* locekļi. Šī grupa 1977. gadā publicēja fonogrammu, kurā bija ietverts skaņdarbs ar nosaukumu “Metall auf Metall”.
- 15 *M. Pelham* un *M. Haas* ir skaņdarba “Nur mir”, kurš ir parādījies sabiedrības *Pelham* 1997. gadā producētajās fonogrammās, komponisti.
- 16 *R. Hütter* u.c. apgalvo, ka *Pelham* elektroniski nokopēja vienu aptuveni divas sekundes ilgu ritma secības fragmentu (*sample*) no skaņdarba “Metall auf Metall” un iekļāva šo fragmentu, secīgi to atkārtojot, skaņdarbā “Nur mir”, lai gan tiem bija iespēja pašiem ierakstīt šo secību.
- 17 *R. Hütter* u.c. galvenokārt uzskata, ka *Pelham* ir pārkāpuši autortiesību, kas viņiem pieder kā fonogrammu producentam, blakustiesības. Pakārtoti viņi apgalvo, ka ir pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības, kas viņiem ir kā izpildītājiem, kā arī *R. Hütter* autortiesības uz skaņdarbu. Vēl pakārtotāk viņi apgalvo, ka *Pelham* ir pārkāpuši tiesību aktus konkurences jomā.
- 18 *R. Hütter* u.c. cēla prasību *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa, Vācija), lūdzot izbeigt pārkāpumu, piespriest zaudējumu atlīdzinājumu, sniegt informāciju un nodot fonogrammas, lai tās tiktu iznīcinātas.
- 19 Minētā tiesa apmierināja šo prasību, savukārt *Pelham* iesniegto apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Hamburg* (Federālās zemes Augstākā tiesa Hamburgā, Vācija) noraidīja. Pēc tam, kad *Pelham* bija iesnieguši revīzijas sūdzību *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija), *Oberlandesgericht Hamburg* (Federālās zemes Augstākā tiesa Hamburgā) spriedums tika atcelts un lieta tika nodota atpakaļ minētajai tiesai jaunai izskatīšanai. Minētā tiesa no jauna noraidīja *Pelham* iesniegto apelācijas sūdzību. Ar 2012. gada 13. decembra spriedumu *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) noraidīja jauno revīzijas sūdzību, ko bija iesnieguši *Pelham*. Šo pēdējo minēto spriedumu atcēla *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa, Vācija), kas nodeva lietu atpakaļ iesniedzējtiesai.
- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka revīzijas tiesvedības iznākums ir atkarīgs no Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta un 5. panta 3. punkta d) apakšpunkta, kā arī Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 10. panta 2. punkta interpretācijas.

- 21 Pirmkārt, esot jānoskaidro, vai *Pelham*, izmantojot *R. Hütter* u.c. skaņu ierakstu, lai radītu savu fonogrammu, ir pārkāpuši pēdējo minēto personu ekskluzīvās tiesības reproducēt un izplatīt fonogrammu, kurā ietverts darbs “Metall auf Metall”, kādas tās ir paredzētas *UrhG* 85. panta 1. punktā, ar kuru transponēti Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts, kā arī Direktīvas 2006/115 9. pants. It īpaši esot jānoskaidro, vai šāds pārkāpums var tikt konstatēts tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkotais, kurā divas ritma secības sekundes tika izvilktas no fonogrammas un pārnestas uz citu fonogrammu, un vai šī pēdējā fonogramma ir citas fonogrammas kopija Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 22 Otrkārt, ja šāds fonogrammu producenta tiesību pārkāpums tiktu konstatēts, rodas jautājums, vai *Pelham* var atsaukties uz *UrhG* 24. panta 1. punktā paredzētajām “brīvas izmantošanas tiesībām”, kuras pēc analogijas ir piemērojamas fonogrammu producenta tiesībām un saskaņā ar kurām patstāvīgs darbs, kas ir radīts, brīvi izmantojot citas personas darbu, var tikt publicēts un izmantots bez izmantotā darba autora atļaujas. Šajā kontekstā iesniedzējtiesa norāda, ka šādai tiesību normai nav atrodams skaidrs ekvivalents Savienības tiesībās, un vēlas noskaidrot, vai tā, ņemot vērā, ka ar šo tiesību normu tiek ierobežota fonogrammu producenta ekskluzīvo savas fonogrammas reproducēšanas un izplatīšanas tiesību aizsardzības joma, ir saderīga ar Savienības tiesībām.
- 23 Treškārt, valsts tiesībās paredzētie izņēmumi un ierobežojumi attiecībā uz Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzētajām reproducēšanas tiesībām un Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajām izplatīšanas tiesībām balstoties uz Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punktu un Direktīvas 2006/115 10. panta 2. punkta pirmo daļu. Tomēr iesniedzējtiesa pauž šaubas par šo normu interpretāciju tādos apstākļos kā pamatlietā.
- 24 Ceturtkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstošās Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk tekstā – “Harta”) garantēto pamattiesību gaismā. Šajā kontekstā tā vēlas noskaidrot, vai dalībvalstīm ir rīcības brīvība attiecībā uz Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta un 5. panta 2. un 3. punkta, kā arī Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 10. panta 2. punkta pirmās daļas transponēšanu valsts tiesībās. Proti, iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa) judikatūru valsts tiesību normas, ar kurām valsts tiesībās tiek transponēta kāda Eiropas Savienības direktīva, principā ir jāvērtē nevis atbilstoši 1949. gada 23. maija *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums) (*BGBI* 1949 I, 1. lpp.) garantētajām pamattiesībām, bet gan tikai atbilstoši Savienības tiesībās garantētajām pamattiesībām, ja šajā direktīvā dalībvalstīm nav atstāta nekāda rīcības brīvība attiecībā uz tās transponēšanu. Turklāt šī tiesa pauž šaubas par minēto pamattiesību interpretāciju tādos apstākļos kā pamatlietā.
- 25 Šajos apstākļos *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai tiek pārkāptas fonogrammu producenta no Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta izrietošās ekskluzīvās tiesības uz viņa fonogrammas reproducēšanu, ja no viņa fonogrammas tiek iegūti sīki skaņas fragmenti un tie tiek pārnesti uz citu fonogrammu?
 - 2) Vai fonogramma, kurā ir ietverti no citas fonogrammas pārnesti sīki skaņas fragmenti, Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē ir citas fonogrammas kopija?
 - 3) Vai dalībvalstis var pieņemt tiesību normu, kurā – kā tas ir [...] *UrhG* 24. panta 1. punktā – ir precizēts, ka fonogrammu producenta ekskluzīvo tiesību uz viņa fonogrammas reproducēšanu (Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts) un izplatīšanu (Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts) aizsardzības joma ir neizbēgami ierobežota tādējādi, ka patstāvīgs darbs, kas ir ticis radīts, brīvi izmantojot viņa fonogrammu, var tikt izmantots bez viņa piekrišanas?

- 4) Vai darbs vai cits aizsargāts tiesību objekts Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkta izpratnē tiek izmantots citēšanas nolūkā, ja nevar secināt, ka tiek izmantots svešs darbs vai cits svešs aizsargāts tiesību objekts?
- 5) Vai Savienības tiesību normas par fonogrammu producenta reproducēšanas un izplatīšanas tiesībām (Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts un Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts), kā arī izņēmumiem no šīm tiesībām vai to ierobežojumiem (Direktīvas 2001/29 5. panta 2. un 3. punkts un Direktīvas 2006/115 10. panta 2. punkta pirmā daļa) atstāj rīcības brīvību attiecībā uz to transponēšanu valsts tiesībās?
- 6) Kādā veidā [Hartā] paredzētās pamattiesības ir jāņem vērā, nosakot fonogrammu producenta ekskluzīvo tiesību uz viņa fonogrammas reproducēšanu (Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts) un izplatīšanu (Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts) aizsardzības apjomu, kā arī izņēmumu no šīm tiesībām vai to ierobežojumu (Direktīvas 2001/29 5. panta 2. un 3. punkts, kā arī Direktīvas 2006/115 10. panta 2. punkta pirmā daļa) tvērumu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un sesto jautājumu

- 26 Ar pirmo un sesto jautājumu, kas būtu jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts Hartas gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogrammu producentam piešķirtās ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt savas fonogrammas reproducēšanu ļauj šim producentam iebilst pret to, ka kāda trešā persona paņem no tā fonogrammas kādu – pat ļoti īsu – skaņu fragmentu (*sample*), lai šo fragmentu iekļautu citā fonogrammā.
- 27 Saskaņā ar Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktu dalībvalstis paredz fonogrammu producentiem attiecībā uz viņu ierakstītajām fonogrammām ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt "tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji".
- 28 Direktīvā 2001/29 nav definēts fonogrammas "reproducēšanas [...] pilnībā vai daļēji" jēdziens šīs normas izpratnē. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šī formulējuma nozīme un tvērums tātad ir jānosaka atbilstoši tā ierastajai nozīmei ikdienas valodā, tajā pašā laikā ievērojot kontekstu, kādā tas tiek lietots, un ar tiesisko regulējumu, kura daļu tas veido, īstenojamos mērķus (spriedums, 2014. gada 3. septembris, *Deckmyn un Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 29 No šī sprieduma 27. punktā atgādinātā Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta formulējuma izriet, ka fonogrammas skaņu fragmenta (*sample*), pat ja tas ir ļoti īss, reproducēšana, ko veic kāds lietotājs, principā ir jāuzskata par šīs fonogrammas "daļēju" reproducēšanu minētās tiesību normas izpratnē un ka uz šādu reproducēšanu tātad attiecas ekskluzīvās tiesības, kuras ar šo normu ir piešķirtas šādas fonogrammas producentam.
- 30 Šo gramatisko Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta interpretāciju apstiprina, pirmkārt, šīs direktīvas vispārīgais mērķis, kas, kā izriet no tās 4., 9. un 10. apsvēruma, ir nodrošināt augstu autortiesību un blakustiesību aizsardzības līmeni, un, otrkārt, minētajā 10. apsvērumā norādītais specifiskais fonogrammu producenta ekskluzīvo tiesību mērķis – aizsargāt šī producenta veiktos ieguldījumus. Proti, kā atgādināts šajā pašā preambulas apsvērumā, lai izgatavotu tādas produktus kā fonogrammas, ir vajadzīgi ievērojami ieguldījumi, un tādēļ būtu jānodrošina to producentiem iespēja iegūt labu atdevi no ieguldījumiem.

- 31 Tajā pašā laikā, ja kāds lietotājs, izmantojot humanitāro zinātņu brīvību, paņem no fonogrammas skaņu fragmentu, lai to grozītā un ar dzirdi neatpazīstamā veidā izmantotu kādā jaunā darbā, ir jāsecina, ka šāda izmantošana neveido “reproducēšanu” Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta izpratnē.
- 32 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no Direktīvas 2001/29 3. un 31. apsvēruma izriet, ka ar šo direktīvu veiktās saskaņošanas mērķis, it īpaši elektroniskā vidē, ir saglabāt taisnīgu līdzsvaru starp autortiesību un blakustiesību subjektu interesēm saistībā ar tagad Hartas 17. panta 2. punktā paredzēto viņu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, no vienas puses, un aizsargāto tiesību objektu lietotāju interešu un pamattiesību, kā arī vispārējo interešu aizsardzību, no otras puses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 7. augusts, *Renckhoff*, C-161/17, EU:C:2018:634, 41. punkts).
- 33 Tiesa tādējādi jau ir nospriedusi, ka ne no Hartas 17. panta 2. punkta, ne no Tiesas judikatūras nekādi neizriet, ka šajā tiesību normā nostiprinātās intelektuālā īpašuma tiesības būtu neaizskaramas un ka to aizsardzība tādēļ būtu jānodrošina absolūti (spriedumi, 2011. gada 24. novembris, *Scarlet Extended*, C-70/10, EU:C:2011:771, 43. punkts; 2012. gada 16. februāris, *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, 41. punkts, un 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, 61. punkts).
- 34 Proti, šīs tiesības ir jāsamēro ar citām pamattiesībām, tostarp Hartas 13. pantā garantēto humanitāro zinātņu brīvību, kas, ciktāl tā ietilpst Hartas 11. pantā un Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10. panta 1. punktā aizsargātajā vārda brīvībā, ļauj piedalīties sabiedrības apmaiņā ar informāciju un dažādām kulturālām, politiskām un sociālām idejām (šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 1988. gada 24. maijs, *Müller* u.c. pret Šveici, CE:ECHR:1988:0524JUD001073784, 27. punkts, un 1999. gada 8. jūlijs, *Karataş* pret Turciju, CE:ECHR:1999:0708JUD002316894, 49. punkts).
- 35 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka “semplošanas” (*sampling*) paņēmieni, kas izpaužas tādējādi, ka lietotājs – visbiežāk ar elektronisko iekārtu palīdzību – paņem kādas fonogrammas fragmentu (*sample*) un to izmanto jauna darba radīšanai, ir mākslinieciskās izpausmes forma, kas ietilpst ar Hartas 13. pantu aizsargātajā humanitāro zinātņu brīvībā.
- 36 Īstenojot šo brīvību, skaņu fragmenta (*sample*) lietotājs jauna darba radīšanas procesā var grozīt no fonogrammas paņemto fragmentu tik lielā mērā, ka šis fragments šādā darbā nav atpazīstams ar dzirdi.
- 37 Taču secinājums, ka no fonogrammas paņemtais fragments, kas pašas mākslinieciskās jaunrades mērķiem ir izmantots jaunā darbā grozītā formā tādējādi, ka tas nav atpazīstams ar dzirdi, ir šīs fonogrammas “reproducēšana” Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkta izpratnē, būtu ne tikai pretrunā šī termina ierastajai nozīmei ikdienas valodā šī sprieduma 28. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, bet nebūtu saderīgs arī ar šī paša sprieduma 32. punktā atgādināto taisnīga līdzsvara prasību.
- 38 It īpaši šāda interpretācija ļautu fonogrammu producentam iebilst šādā gadījumā pret to, ka kāda trešā persona mākslinieciskās jaunrades mērķiem izmanto skaņu fragmentu – pat ļoti īsu – no šī producenta fonogrammas, lai gan šāda paņemšana neliedz minētajam producentam iespēju gūt labu atdevi no saviem ieguldījumiem.
- 39 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts Hartas gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogrammu producentam ar šo normu piešķirtās ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt savas fonogrammas reproducēšanu ļauj šim producentam iebilst pret to, ka kāda trešā persona izmanto no tā fonogrammas paņemtu kādu – pat ļoti īsu – skaņu fragmentu (*sample*), lai šo fragmentu iekļautu citā fonogrammā, izņemot gadījumus, kad šis fragments šajā darbā ir iekļauts grozītā formā un nav atpazīstams ar dzirdi.

Par otro jautājumu

- 40 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogramma, kurā ir ietverti no citas fonogrammas pārnestie mūzikas fragmenti (*samples*), ir atzīstama par šīs citas fonogrammas kopiju minētās tiesību normas izpratnē.
- 41 Saskaņā ar Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu dalībvalstis paredz fonogrammu producentiem ekskluzīvas tiesības padarīt pieejamas sabiedrībai, pārdodot vai citādā veidā, viņu producētās fonogrammas, tostarp kopijas.
- 42 Ne Direktīvas 2006/115 9. pantā, ne kādā citā šīs direktīvas normā nav definēts jēdziens “kopija” minētā panta izpratnē.
- 43 Līdz ar to šis jēdziens ir jāinterpretē, ņemot vērā attiecīgās tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi.
- 44 Ir jāatgādina, ka Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto fonogrammu producenta ekskluzīvo izplatīšanas tiesību mērķis, kā tas norādīts Direktīvas 2006/115 2. un 5. apsvērumā, ir dot šim producentam, nodrošinot piemērotu šo intelektuālā īpašuma tiesību juridisku aizsardzību, iespēju atgūt ieguldījumus, ko tas veicis fonogrammu producēšanā un kas var izrādīties īpaši lieli un riskanti.
- 45 Šajā ziņā no minētā 2. apsvēruma izriet, ka fonogrammu producentam ar šo direktīvu piešķirtā aizsardzība ir it īpaši vērsta uz cīņu pret pirātismu, t.i., kā ģenerāladvokāts ir norādījis savu secinājumu 45. punktā, pret fonogrammu viltotu kopiju producēšanu un publisku izplatīšanu. Proti, šādu kopiju izplatīšana rada īpaši nopietnu apdraudējumu šādu fonogrammu producenta interesēm, jo tās rezultātā var būtiski samazināties ienākumi, ko tas gūst, piedāvājot šīs fonogrammas.
- 46 Kā ģenerāladvokāts ir norādījis savu secinājumu 46. punktā, tikai nesējs, kas satur fonogrammā ierakstītās skaņas pilnā apjomā vai nozīmīgu to daļu, savu iezīmju dēļ spēj aizstāt likumīgās šīs fonogrammas kopijas un līdz ar to var veidot šīs fonogrammas kopiju Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta izpratnē.
- 47 Turpretim tas tā nav tāda nesēja gadījumā, kurā nav ietvertas fonogrammā ierakstītās skaņas pilnā apjomā vai nozīmīga to daļa, bet gan tikai ietverti mūzikas fragmenti, attiecīgā gadījumā – grozītā formā, kas pārnesti no šīs fonogrammas, lai radītu jaunu un no tās neatkarīgu darbu.
- 48 Šādu Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, kas sniegta tās mērķa gaismā, apstiprina tiesiskā regulējuma, kurā ietilpst šī norma, konteksts.
- 49 Šajā ziņā, kā tas norādīts Direktīvas 2006/115 7. apsvērumā, ar šo direktīvu ir paredzēts tuvināt dalībvalstu tiesību aktus tā, lai neradītu pretrunas ar starptautiskām konvencijām, uz kurām balstās daudzu dalībvalstu autortiesību un blakustiesību tiesību akti.
- 50 Viena no šīm konvencijām ir Ženēvas konvencija, kuras mērķis atbilstoši tās preambulai ir tostarp sniegt risinājumu saistībā ar fonogrammu arvien plašāku neatļautu reproducēšanu un kaitējumu, ko tā rada producentu interesēm.
- 51 Šīs konvencijas 2. pantā ir ietverta norma, kas ir analoga Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktam un kurā konkrēti ir paredzēts, ka fonogrammu producenti tiek aizsargāti pret viņu fonogrammu “kopiju” izgatavošanu bez šo producentu atļaujas un šādu kopiju publisku izplatīšanu.

- 52 Saskaņā ar minētās konvencijas 1. panta c) punktu par šādu “kopiju” ir uzskatāms skaņu nesējs, kas satur no fonogrammas tieši vai netieši ierakstītas “visas skaņas vai nozīmīgu to daļu”.
- 53 Ir taisnība, ka Ženēvas konvencijas normas nav daļa no Savienības tiesību sistēmas, jo, pirmkārt, Savienība nav šīs konvencijas līgumslēdzēja puse un, otrkārt, tā nevar tikt uzskatīta par dalībvalstu aizstājēju šīs konvencijas piemērošanas jomā kaut vai tādēļ, ka ne visas no tām ir šīs konvencijas līgumslēdzējas puses (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 15. marts, *SCF*, C-135/10, EU:C:2012:140, 41. punkts). Tomēr tā ir viena no šī sprieduma 49. punktā minētajām starptautiskajām konvencijām, un līdz ar to Direktīvas 2006/115 normas būtu pēc iespējas jāinterpretē šīs konvencijas gaismā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 35. punkts; 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League u.c.*, C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 189. punkts, kā arī 2018. gada 19. decembris, *Syed*, C-572/17, EU:C:2018:1033, 20. punkts).
- 54 Līdz ar to līdzīgi ģenerālvokāta secinājumu 46. un 47. punktā norādītajam ir jāsecina, ka jēdziens “kopija” Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē ir jāinterpretē saskanīgi ar šo pašu jēdzienu, kāds tas iekļauts Ženēvas konvencijas 1. panta c) punktā un 2. pantā.
- 55 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogramma, kurā ir ietverti no citas fonogrammas pārnesti mūzikas fragmenti (*samples*), nav atzīstama par šīs citas fonogrammas kopiju minētās tiesību normas izpratnē, ja tajā nav ietverta pati šī fonogramma pilnā apjomā vai nozīmīga tās daļa.

Par trešo jautājumu

- 56 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *UrhG* 24. panta 1. punktu, kas pēc analogijas ir piemērojams fonogrammu producenta tiesībām, neatkarīgs darbs, kas ticis radīts, izmantojot citas personas darbu, var tikt izmantots un lietots bez izmantotā darba autora atļaujas. Tā precīzē, ka šādas “brīvas izmantošanas tiesības” pašas par sevi neveido atkāpi no autortiesībām, bet drīzāk iezīmē autortiesību aizsardzības jomai raksturīgu ierobežojumu, kas balstīts uz ideju, ka kultūras jaunrade nav iedomājama bez balstīšanās uz citu autoru agrāk radītiem darbiem.
- 57 Šajos apstākļos un ņemot vērā, ka no atbildes uz otro jautājumu izriet, ka tāda reproducēšana kā pamatlietā aplūkotā nav aptverta ar Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir jāuzskata, ka ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai dalībvalsts savās valsts tiesībās var paredzēt kādu izņēmumu no Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzētajām fonogrammu producenta tiesībām vai šo tiesību ierobežojumu, kas nav kāds no šīs direktīvas 5. pantā paredzētajiem izņēmumiem vai ierobežojumiem.
- 58 Kā izriet gan no 1997. gada 10. decembra Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (COM(97) 628, galīgā redakcija) paskaidrojuma raksta, gan no Direktīvas 2001/29 32. apsvēruma, šīs direktīvas 5. pantā ietvertais izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījums ir izsmeļošs, un to vairākkārt ir apstiprinājusi arī Tiesa (spriedumi, 2016. gada 16. novembris, *Soulier* un *Doke*, C-301/15, EU:C:2016:878, 34. punkts, un 2018. gada 7. augusts, *Renckhoff*, C-161/17, EU:C:2018:634, 16. punkts).
- 59 Šajā ziņā šī sprieduma 32. punktā ir atgādināts, ka ar šo direktīvu veiktās saskaņošanas mērķis, it īpaši elektroniskā vidē, ir saglabāt taisnīgu līdzsvaru starp autortiesību un blakustiesību subjektu interesēm saistībā ar viņu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, no vienas puses, un aizsargāto tiesību objektu lietotāju interešu un pamattiesību, kā arī vispārējo interešu aizsardzību, no otras puses.

- 60 Taču mehānismi, kas ļauj rast taisnīgu līdzsvaru starp šīm dažādajām tiesībām un interesēm, ir ierakstīti pašā Direktīvā 2001/29 tādējādi, ka tostarp, no vienas puses, tās 2.–4. pantā ir paredzētas tiesību subjektu ekskluzīvās tiesības un, no otras puses, tās 5. pantā ir paredzēti šo tiesību izņēmumi un ierobežojumi, kurus dalībvalstis var transponēt vai pat kuri tām ir jātransponē, bet šie mehānismi tomēr ir jākonkretizē šīs direktīvas transponēšanas valsts pasākumos, kā arī valsts iestāžu veiktajā to piemērošanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 29. janvāris, *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 61 Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka pamattiesības, kas tagad ir nostiprinātas Hartā, kuras ievērošanu nodrošina Tiesa, smēlas iedvesmu no dalībvalstīm kopīgām konstitucionālām tradīcijām, kā arī no norādēm, ko sniedz starptautiskie tiesību instrumenti cilvēktiesību aizsardzības jomā, kuru izstrādē dalībvalstis ir sadarbojušās vai kuriem dalībvalstis ir pievienojušās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 27. jūnijs, *Parlaments/Padome*, C-540/03, EU:C:2006:429, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Tāpat šī sprieduma 32. punktā atgādināto taisnīgo līdzsvaru sekmē Direktīvas 2001/29 5. panta 5. punkts, kurā ir prasīts, lai minētās direktīvas 5. panta 1.–4. punktā paredzētie izņēmumi un ierobežojumi būtu piemērojami tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā darba vai cita aizsargāta objekta parastajai izmantošanai un nepamatoti neskar autortiesību subjekta likumīgās intereses.
- 63 Šajā kontekstā, ja, neraugoties uz šī sprieduma 58. punktā atgādināto skaidro Savienības likumdevēja gribu, katrai dalībvalstij tiktu atļauts ieviest atkāpes no Direktīvas 2001/29 2.–4. pantā paredzētajām ekskluzīvajām autora tiesībām – papildus šīs direktīvas 5. pantā izsmeltošajiem izņēmumiem un ierobežojumiem –, tiktu apdraudēta ar minēto direktīvu veiktās autortiesību un blakustiesību saskaņošanas efektivitāte, kā arī ar to sasniedzamais tiesiskās drošības mērķis (spriedums, 2014. gada 13. februāris, *Svensson u.c.*, C-466/12, EU:C:2014:76, 34. un 35. punkts). Proti, no šīs pašas direktīvas 31. apsvēruma skaidri izriet, ka esošās izņēmumu un ierobežojumu atšķirības attiecībā uz dažām ierobežotām darbībām atstāj tiešu negatīvu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību autortiesību un blakustiesību jomā un ka tāvad Direktīvas 2001/29 5. pantā iekļautais izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījums ir vērsti uz to, lai nodrošinātu pareizu šo darbību.
- 64 Turklāt, kā tas izriet no šīs pašas direktīvas 32. apsvēruma, dalībvalstīm šie izņēmumi un ierobežojumi ir jāpiemēro saskaņīgi. Taču šo izņēmumu un ierobežojumu saskaņīgas īstenošanas prasība nevarētu tikt nodrošināta, ja dalībvalstis varētu brīvi paredzēt šādus izņēmumus un ierobežojumus papildus tiem, kas ir skaidri paredzēti Direktīvā 2001/29 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 12. novembris, *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, 38. un 39. punkts), un turklāt Tiesa jau ir uzsvērusi, ka nevienā Direktīvas 2001/29 normā dalībvalstīm nav paredzēta iespēja paplašināt minēto izņēmumu vai ierobežojumu tvērumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 10. aprīlis, *ACI Adam u.c.*, C-435/12, EU:C:2014:254, 27. punkts).
- 65 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka dalībvalsts savās valsts tiesībās nevar paredzēt kādu izņēmumu no Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzētajām fonogrammu producenta tiesībām vai šo tiesību ierobežojumu, kas nav kāds no šīs direktīvas 5. pantā paredzētajiem izņēmumiem vai ierobežojumiem.

Par ceturto jautājumu

- 66 Ar ceturto jautājumu, kas attiecas uz gadījumu, kad tiek konstatēts Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzēto fonogrammu producenta ekskluzīvo reproducēšanas tiesību pārkāpums, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai šīs direktīvas 5. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “citāti” aptver situāciju, kurā nav iespējams identificēt darbu, kuru skar attiecīgais citāts.

- 67 Saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus šīs direktīvas 2. un 3. pantā paredzētajām ekskluzīvajām reproducēšanas un izziņošanas sabiedrībai tiesībām, ja runa ir par citātiem, kas ir veikti, piemēram, kritikas vai apskata nolūkā, ar noteikumu, ka tie attiecas uz darbu vai citu aizsargātu tiesību objektu, kas jau ir likumīgi publiskots, ka ir norādīts avots, tostarp autors, ja vien to nav neiespējami izdarīt, un ka to izmantošana notiek saskaņā ar godprātīgu praksi, un ciktāl tas vajadzīgs attiecīgajam mērķim.
- 68 Iesākumā, līdzīgi ģenerālvokāta secinājumu 62. un 63. punktā norādītajam, ir jāsecina, ka, ņemot vērā Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkta formulējumu, kurā ir minēts “darbs vai cits tiesību objekts”, šajā tiesību normā paredzētais izņēmums vai ierobežojums var būt piemērojams aizsargātā skaņdarba izmantošanai, ja vien ir īstenojušies šajā normā paredzētie nosacījumi.
- 69 Konkrēti, Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkts tā piemērošanas mērķiem prasa, kā tas atgādināts šī sprieduma 67. punktā, lai attiecīgā izmantošana tiktu veikta “saskaņā ar godprātīgu praksi un ciktāl tas vajadzīgs attiecīgajam mērķim”, un līdz ar to attiecīgajai izmantošanai citēšanas mērķiem nav jāpārsniedz tas, kas ir nepieciešams attiecīgā citāta mērķa sasniegšanai.
- 70 Ņemot vērā, ka Direktīvā 2001/29 nav sniegta nekāda termina “citāts” definīcija, saskaņā ar šī sprieduma 28. punktā atgādināto Tiesas pastāvīgo judikatūru šī termina nozīme un tvērums ir jānosaka atbilstoši tā ierastajai nozīmei ikdienas valodā, tajā pašā laikā ievērojot kontekstu, kādā tas tiek lietots, un ar tiesisko regulējumu, kura daļu tas veido, īstenojamos mērķus.
- 71 Runājot par termina “citāts” ierasto nozīmi ikdienas valodā, ir jānorāda, ka citēšanas būtiskās iezīmes ir tādas, ka lietotājs, kurš nav autors, izmanto kādu darbu vai, biežāk, izvilkumu no kāda darba, lai ilustrētu izteikumu, aizstāvētu viedokli vai arī pieļautu intelektuālu konfrontāciju starp šo darbu un minētā lietotāja izteikumiem, un, kā ģenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 64. punktā, aizsargāta darba lietotājam, kas vēlas atsaukties uz izņēmumu attiecībā uz citēšanu, tātad būtu jābūt mērķim savstarpēji mijiedarboties ar minēto darbu.
- 72 It īpaši tad, ja jauna skaņdarba radītājs izmanto no kādas fonogrammas paņemtu skaņu fragmentu (*sample*), kas šajā jaunajā darbā ir atpazīstams ar dzirdi, šī skaņu fragmenta izmantošana atkarībā no lietas apstākļiem var veidot “citātu” Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkta izpratnē, to aplūkojot Hartas 13. panta gaismā, ja vien minētās izmantošanas mērķis ir savstarpēji mijiedarboties ar darbu, no kura paņemts šis fragments, šī sprieduma 71. punktā minētajā izpratnē un ja ir īstenojušies minētajā 5. panta 3. punkta d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi.
- 73 Tajā pašā laikā, kā ģenerālvokāts ir uzsvēris savu secinājumu 65. punktā, nevar būt runa par šādu mijiedarbību, ja nav iespējams identificēt darbu, kuru skar attiecīgais citāts.
- 74 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādejādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “citāti” neaptver situāciju, kurā nav iespējams identificēt darbu, kuru skar attiecīgais citāts.

Par piekto jautājumu

- 75 Iesākumā ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 24. punkta, ka piektais jautājums it īpaši ir saistīts ar situāciju, kurā iesniedzējtiesa, lai atrisinātu strīdu pamatlietā, piemēro Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktu un 5. panta 3. punkta d) apakšpunktu, kā arī Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 10. panta 2. punkta pirmo daļu.

- 76 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ar šīm Savienības tiesību normām dalībvalstīm ir atstāta rīcības brīvība attiecībā uz to transponēšanu, jo atbilstoši *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa) judikatūrai valsts tiesību normas, ar kurām ir transponēta kāda Savienības direktīva, principā ir jāvērtē nevis atbilstoši Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikumā garantētajām pamattiesībām, bet gan tikai atbilstoši Savienības tiesībās garantētajām pamattiesībām, ja šajā direktīvā dalībvalstīm nav atstāta nekāda rīcības brīvība attiecībā uz tās transponēšanu.
- 77 Ņemot vērā uz otro un ceturto jautājumu sniegto atbildi, ir jāsecina, ka ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas veido pilnīgas saskaņošanas pasākumu.
- 78 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu, kas ir Savienības tiesību sistēmas būtiska iezīme, apstākļi, ka dalībvalsts atsauca uz savām tiesībām, pat konstitucionāla ranga normām, nevar ietekmēt Savienības tiesību iedarbību šīs valsts teritorijā (spriedums, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 59. punkts).
- 79 Šajā aspektā ir jānorāda, ka, tā kā dalībvalstu veiktā direktīvas transponēšana katrā ziņā atbilst Hartas 51. pantā paredzētajai situācijai, kad dalībvalstis īsteno Savienības tiesību aktus, šādas transponēšanas gaitā ir jāsasniedz Hartā paredzētais pamattiesību aizsardzības līmenis – neatkarīgi no rīcības brīvības, kāda ir dalībvalstīm attiecībā uz šo transponēšanu.
- 80 Tajā pašā laikā tad, kad situācijā, kurā dalībvalsts rīcība nav pilnībā noteikta ar Savienības tiesībām, ar kādu valsts tiesību normu vai pasākumu tiek īstenotas šīs tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, valsts iestādes un tiesas var piemērot valsts pamattiesību aizsardzības standartus, ja vien šī piemērošana neaizskar to aizsardzības līmeni, kāds ir paredzēts Hartā, kā to ir interpretējusi Tiesa, nedz arī Savienības tiesību pārākumu, vienotību un efektivitāti (spriedumi, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 60. punkts, un 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 29. punkts).
- 81 Tātad ar Savienības tiesībām ir saderīga situācija, kurā valsts tiesas un iestādes šo piemērošanu padara atkarīgu no iesniedzējtiesas minētā apstākļa, proti, ka direktīvas normās “ir atstāta rīcības brīvība attiecībā uz to transponēšanu valsts tiesībās”, ja vien šis apstākļi tiek saprasts tādējādi, ka tas attiecas uz ar minētajām normām veiktās saskaņošanas pakāpi, un šāda piemērošana ir iespējama tikai tiktāl, ciktāl ar šīm normām nav veikta pilnīga saskaņošana.
- 82 Konkrētajā gadījumā ir jānorāda, ka Direktīvas 2001/29 mērķis ir saskaņot tikai dažus autortiesību un blakustiesību aspektus un ka vairākas tās normas turklāt liecina par Savienības likumdevēja nodomu piešķirt dalībvalstīm rīcības brīvību tās īstenošanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 57. punkts).
- 83 Runājot par Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzētajām subjektu ekskluzīvajām tiesībām, šī sprieduma 27. punktā ir atgādināts, ka saskaņā ar šo tiesību normu dalībvalstis paredz fonogrammu producentiem attiecībā uz viņu ierakstītajām fonogrammām ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt “tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji”.
- 84 Tādējādi minētajā tiesību normā nepārprotami ir noteiktas ekskluzīvas reproducēšanas tiesības, kādas ir fonogrammu producentiem Savienībā. Šī tiesību norma turklāt nav papildināta ne ar kādu nosacījumu, un šī norma – tās izpildes vai tās seku ziņā – nav pakārtota nekāda akta pieņemšanas faktam.

- 85 No tā izriet, ka Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts veido pilnīgas saskaņošanas pasākumu attiecībā uz tajā paredzēto tiesību materiāltiesisko saturu (pēc analogijas – saistībā ar Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieka ekskluzīvajām tiesībām – skat. spriedumus, 2001. gada 20. novembris, *Zino Davidoff* un *Levi Strauss*, no C-414/99 līdz C-416/99, EU:C:2001:617, 39. punkts, kā arī 2002. gada 12. novembris, *Arsenal Football Club*, C-206/01, EU:C:2002:651, 43. punkts).
- 86 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas veido pilnīgas saskaņošanas pasākumu attiecībā uz tajā paredzēto tiesību materiāltiesisko saturu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 87 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 2. panta c) punkts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogrammu producentam ar šo normu piešķirtās ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt savas fonogrammas reproducēšanu ļauj šim producentam iebilst pret to, ka kāda trešā persona izmanto no tā fonogrammas paņemtu kādu – pat ļoti īsu – skaņu fragmentu (*sample*), lai šo fragmentu iekļautu citā fonogrammā, izņemot gadījumus, kad šis fragments šajā darbā ir iekļauts grozītā formā un nav atpazīstams ar dzirdi.
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fonogramma, kurā ir ietverti no citas fonogrammas pārnesti mūzikas fragmenti (*samples*), nav atzīstama par šīs citas fonogrammas kopiju minētās tiesību normas izpratnē, ja tajā nav ietverta pati šī fonogramma pilnā apjomā vai nozīmīga tās daļa.
- 3) Dalībvalsts savās valsts tiesībās nevar paredzēt kādu izņēmumu no Direktīvas 2001/29 2. panta c) punktā paredzētajām fonogrammu producenta tiesībām vai šo tiesību ierobežojumu, kas nav kāds no šīs direktīvas 5. pantā paredzētajiem izņēmumiem vai ierobežojumiem.
- 4) Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertais jēdziens “citāti” neaptver situāciju, kurā nav iespējams identificēt darbu, kuru skar attiecīgais citāts.
- 5) Direktīvas 2001/29 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas veido pilnīgas saskaņošanas pasākumu attiecībā uz tajā paredzēto tiesību materiāltiesisko saturu.

[Paraksti]